

Samband íslenskra sveitarfélaga

INNLEIÐING EVRÓPUSÁTTMÁLA UM JAFNA STÖÐU KVENNA OG KARLA Í SVEITARFÉLÖGUM

Anna G. Björnsdóttir sviðsstjóri

Landsfundur jafnréttisfunda á Ísafirði
11. september 2009

FRUMSKYLDUR SVEITARFÉLAGA SAMKVÆMT SÁTTMÁLANUM

Aðildarsveitarfélög skulu innan tveggja ára frá undirritun sáttmálans hafa staðfest aðgerða-
áætlun um hvernig þau hyggjast innleiða
sáttmálann

Eiga að forgangsraða markmiðum og ákveða
tímafresti til að framkvæma þau

Skuldbundin til að láta nauðsynlegt fjármagn fylgja

GILDISSVIÐ SÁTTMÁLANS

Kveður á um jafnréttisaðgerðir á nánast öllum sviðum sveitarfélaga og reyndar líka á sviðum sem ríkið ber ábyrgð á hér á landi

Sveitarfélög velja þau svið sem þau telja þörf á að setja í forgang og/eða áhugaverðust

Þau eru að sjálfsögðu ekki skyld til aðgerða á sviðum sem ríkið ber ábyrgð á

ÁKVÆÐI SÁTTMÁLANS NÁ YFIR ÖLL HLUTVERK SVEITARFÉLAGA

Lýðræði og pólitík

Vinnuveitendahlutverk

Innkaup

Þjónustuveitendur

Framkvæmdaaðilar

Yfirvöld

Þátttakendur í alþjóðlegu samstarfi

INNLEIÐINGARÁHERSLUR

Samráð

Samstarf

Sambætting

Kynjamat

Matskerfi

AÐGERÐIR ÞVERT Á SVIÐ OG HLUTVERK

Kyngreining upplýsinga

Fræðsla til starfsfólks

Aðgerðir gegn staðalímyndum og marfaldri mismunun

Koma jafnréttissjónarmiðum að í samstarfsverkefnum

HVAÐA AÐSTOÐ GETA SVEITARFÉLÖGIN FENGIÐ TIL AÐ INNLEIÐA SÁTTMÁLANN?

Jafnréttisstofa

CEMR

- Leiðbeiningar um gerð aðgerðaáætlana
- Þróun mælikvarða til að mæla árangur við innleiðingu einstakra ákvæða

Aðildarsveitarfélög munu skiptast á reynslu og þekkingu

Möguleikar í evrópsku jafnréttisáætluninni „Progress“

LEIÐBEININGAR CEMR UM GERÐ AÐGERÐAÁÆTLANA OG INNLEIÐINGU

Vinnu við aðgerðaáætlun er skipt í átta stig

Ábendingar um aðgerðir og mælikvarða

Áhersla á að sníða sér stakk eftir vexti og vera raunsæ í markmiðssetningu

Samráð milli íslenskra aðildarsveitarfélaga um val á markmiðum og samstarf um innleiðingu æskilegt

1. SÖFNUN UPPLÝSINGA UM STÖÐU JAFNRÉTTISMÁLA Í SVEITARFÉLAGINU

Til að öðlast skilning á stöðu jafnréttismála í sveitarfélaginu og greina hvar vanti upplýsingar

- Á hvaða sviðum eru til kyngreindar upplýsingar sem hægt er að leggja til grundvallar við mat á stöðu og hvaða svið vantar?
- Er fyrir hendi jafnréttisstefna í sveitarfélaginu, hver er staðan á innleiðingu hennar?
- Að hvaða leyti er hægt að byggja á henni?
- Leita eftir sjónarmiðum starfsmanna, kjörinna fulltrúa, íbúa og greina sjónarmið eftir kynjum

1. SÖFNUN UPPLÝSINGA UM STÖÐU JAFNRÉTTISMÁLA Í SVEITARFÉLAGINU

- Er til mat á áhrifum stefnumótunar og framkvæmdar á hvort kynið fyrir sig og hvernig fjárframlög gagnast hvoru kyninu fyrir sig?
- Skoða upplýsingagjöf sveitarfélagsins til íbúa með tilliti til þess hvort jafnréttissjónarmiða sé gætt
- Er hægt að nýta reynslu og þekkingu annarra sveitarfélaga, innlendra eða erlendra?

The Town for Equality www.ccre.org/bases/T_599_26_3524.pdf

www.umea.se/jamstalldhet

2. MÓTUN HUGSANLEGRA MARKMIÐA

Greina upplýsingar sem safnað hefur verið saman og útbúa lista yfir hugsanleg markmið

- Að hvaða leyti er þörf á að innleiða kyngreinda upplýsingavinnslu?
- Að hvaða leyti skortir samráð og hvernig er hægt að bæta úr því?
- Fara yfir kafla sáttmálans og meta á hvaða sviðum er helst þörf og áhugi fyrir aðgerðir?

3. FORGANGSRÖÐUN MARKMIÐA

Til að komast að niðurstöðu um nokkur markmið.

- Markmiðin þurfa að taka mið af pólitískum áherslum sveitarstjórnar og því fjármagni sem er fyrir hendi til að framkvæma aðgerðir.
- Gátlisti
  - Hversu mikilvægt er þetta markmið fyrir þitt sveitarfélag?
  - Fyrir hversu marga konur/karla skiptir þetta máli?

3. FORGANGSRÖÐUN MARKMIÐA

- Hversu mikill er ágallinn eða möguleikinn til að bæta jafnrétti?
- Hvernig samræmist markmið pólitískum áherslum sveitarstjórnar?
- Hvaða fjárveitingar þurfa að vera fyrir hendi til að ná markmiði?
- Hvaða vísbendingu um forgangsröðun markmiða gaf samráð?
- Hvað segja upplýsingar á landsvísu?
- Er um ræða margfalda mismununun?
- Er þörf á að berjast gegn staðalímyndum?

GÁTLISTI VIÐ ENDANLEGA FORGANGSRÖÐUN

- Leita samráðs um tillögu að endanlegum markmiðum og skýra ástæður fyrir tillögu að forgangsröðun
- Ákveða endanlega forgangsröðun að höfðu samráði
- Ganga úr skugga um að sveitarstjórn sé sammála tillögu að forgangsröðun og tilbúin til að hrinda markmiðum í framkvæmd og veita fjármagni til þess
- Ganga úr skugga um að embættismenn hafi skilning á settum markmiðum og séu tilbúnir til að vinna að innleiðingu

4. HVERNIG MARKMIÐUM VERÐI FYLGT EFTIR

- Mikilvægt að það sé skýrt hver og hvernig eigi að fylgja aðgerðaráætlun eftir
- Mikilvægt að sá aðili hafi vægi og njóti fulls stuðnings sveitarstjórnar
- Tilnefna ákveðinn ábyrgðaraðila fyrir hvert markmið

5. SAMÞÆTTING OG KYNJUÐ FJÁRHAGSÁÆTLUNARGERÐ

Æskilegt að árangursþættir séu samþættir inn í aðra starfsemi

- Regluleg fræðsla til starfsmanna um jafnréttismál
- Öll svið sveitarfélagsins skilji hlutverk sitt í jafnréttismálum og að jafnréttismarkmið og –aðgerðir séu innbyggð í alla áætlanagerð
- Greina fjárhagsáætlunartillögur út frá kynjasjónarmiðum, a.m.k. á forgangssviðum aðgerðaráætlunar

5. SAMÞÆTTING OG KYNJUÐ FJÁRHAGSÁÆTLUNARGERÐ

- Meta áhrif nýrrar mikilvægrar stefnumótunar á hvort kynið fyrir sig á frumstigi stefnumótunarvinnu
- Kyngreina upplýsingar á forgangssviðunum

6. ÚTGÁFA OG KYNNING Á AÐGERÐARÁÆTLUN

- Dreifa og kynna aðgerðaráætlun innan sveitarfélagsins
- Setja hana á heimasíðu
- Senda Jafnréttisstofu og Sambandi íslenskra sveitarfélaga

7. EFTIRLIT MEÐ FRAMKVÆMD ÁÆTLUNAR

- Reglulega skýrslur um framgang til sveitarstjórnar
- Birta skýrslur um stöðu gagnvart mælikvörðum
- Fagna og kynna árangur sem hefur náðst
- Ráðast í rannsóknarverkefni til að greina áhrif sáttmálans

8. MAT Á FRAMGANGI ÁÆTLUNAR OG ENDURSKOÐUN

- Greina
  - upplýsingar eftir kynjum og þróun þeirra
  - árangur gagnvart mælikvörðum
  - niðurstöður mats á áhrifum á hvort kynið fyrir sig og þróun
- Bera sig saman við önnur sveitarfélög
- Leita aftur samráðs um forgangsröðun að undangenginni kynningu á árangri